

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, היה גליון ראשונה תש"ז, שעל גבי שערו הופיעה תמונת אישה שנה, נשיא מצריים נמאל עבד אל-נאצר. סקירת שנת תש"ז, שבה וטפלה ב"קרן המגן", וכיצד הפיראון ובשוכו של מורדכו ארוז לרשעה ממעצרו בצ'כוסלובקיה. אנשי-השנה בשטחים העושים היו לפי סדר זה: עולם — ניקיטה כרושצ'וב; צעיר — יוכבד צור (צנחנית שהשתתפה באליות-העולם בצניחה, שנערכה במוסקבה) — מדיניות — משה שרת; כנסת — ח"כ מיכאל חוני; מוע — פרופסור מרכס ריינר (אביו של מנכ"ל בנק-הפעולים כיום, אפרים ריינר); אומנות — דני קוי; מיישפט — עוזר מיכאל כספי; ספורט — שוער נבחרת ישראל בכדורגל, יעקב חדרורב; אשה —

אופירה ארוז (כיום רעיית הנשיא יצחק נבון, שנבחרה באותה שנה כצברית 1956) — ספרות — חיים חפר ודן כרדאמץ (על סיפור "ילקוט הכוזבים"); תיאטרון — זלמן לביא ובתיה לנצט. ב"העולם הזה" השבוע לפני 25 שנה ראה אור סיפורו של דויד ספר מועין-השופט, ומדורה הפאטורי של לילי גלילי "העולם הבא".
בשער הגליון: אישה-השנה תש"ז, נשיא מצריים נמאל עבד אל-נאצר.

"העולם הזה" 1956
תאריך: 5.9.1956

תל-אביב החדשה * נודים 1956 * כצצות הורגות

קפיטליסטים בדיוק כמו שהן הורגות סוציאליסטים

העם

יום הכלב הלבן

פרעוני מצריים העתיקה חשבו במותם על ראש-השנה הבאה. בין המצרים שנק' ברו בפיראמיות היו בקבוקים כחל-חלים, שהיו כנראה מלאי בושם, ושנש' או כתובות על השנה החדשה, וגם אבני השחם, שנשא בכתב-חרטומים את ה' כתובת או אב נאב ("למול טוב") — כנראה כמתנה לראש-השנה.

מאז ממשכים בני-אנוש איש איש כדרכו, לקדם את פני ראש-השנה. בלב כל אחד מהם כירסמה ההרגשה כי כל אשר קורה ביום הראשון של השנה החדשה עלול להטביע את חותמו על השנה כולה.

כך נוהגים הטאמילים והסינאהאליזים ב' הודו להפסיק כל עבודה בראש-השנה שלהם (באמצע אפריל), עד באוה של "שעת המול". כאשר נקבע מתי חלה שעה זו, מתחילה עבודת-האדמה במרץ כפול וזל הראשון של זבל נקבע באופן הגיגי בקרקע.

קנה לגירוש הרוחות. בעולם הערי-בי חל ראש אל-שנה (מבוטא: ראס אסי-סנה) ביום השנה לבדיחת הנביא מוחמד ממכה. מאחר שהלוח המוסלמי אינו צמוד לתנועת-השמש, יכול חג זה לחול בכל עונה שהיא של השנה. הוא מוקדש, מאז ראשית המאה השישית, להערצת הנביא מוחמד ולמילחמתו ברע. כל ערבי חיב לפתוח את ביתו לכל עובר ושב, לחלק נדבות לנצרכים ולספר על הבריחה.

הקוריאנים קוראים לראש-השנה בשם "יום-ההולדות", כי כל הקורה ביום זה חשוב לגבי השנה הבאה. על המישפחה להישאר ערה בליל החג, להביא בחצות זבח לאבותיה.

בני וייטנאם מביאים בראש-השנה קורי-בן לפני בית מקדשם, טובלים במים כדי לטהר את עצמם. בני טונקינג מציבים עני-פי קנבוס גמישים על גנותיהם, כדי לגרש את הרוחות הרעות.

ענבים ונשיקות. האירופים חוגגים את ראש-שנתם לפי הלוח הגריגוריאני, שנקבע על-ידי האפיפיור גריגוריוס ה' שמיני בשנת 1582, כדי לתקן את שגי-אות הלוח של יוליוס קיסר משנת 45 לפני-הספירה. ההפרש הצטבר ל-11 יום. בו אחר זו קיבלו כל הארצות באירופה את הלוח החדש.

בבריטניה בוצע השינוי לפני מאתיים שנה, למורת רוח ההמונים שהפגינו ב' רחוב, וקראו: "החזירו לנו את 11 הי-ימים!" רוסייה קיבלה את הלוח הגרי-גוריאני רק אחרי המהפכה הרוסית.
השוודים מאמינים כי האדם הראשון העובר על מפתן הבית בשנה החדשה, צריך להיות גבר. אם עוברת אשה ראשו-נה, יביא הדבר מול-ביש. בסקוטלנד זוכה המבקר הראשון בבית לנשיקה. מפי האדם הפותח לו את הדלת.

בעוד שהדגים מקיימים המולה אדירה בחצות ויורים זיקוקי-דינור כדי לגרש רוחות רעות, וההולנדים מפעילים את צור פרי אוניותיהם כדי להקביל את פני ה' שנה החדשה, הרי שבספרד חייב כל אדם לאכול שנים-עשר ענבים עם הישמע ה' צילצול הראשון של השעה 12. אם יש ברצונו לזכות בשנה טובה, עליו לגמור

ומשום כך חוגגים את יום השנה של מהפכת אוקטובר בשיבעה בנובמבר.

השבוע, כעבור שתי מילחמות וחצי דור, התנחמו סוף-סוף קוני הארמות. חבי רת השיכון ההסתדרותית פתחה במשך ומתן לרכישת קרקעות "תל-אביב החד-שה" שנשארה אומנם, רחוקה עדיין מתל-אביב הישנה, אך הפכה ללב איזורי הפיי-תוח של באר-שבע החדשה.

נוער

העירומים והמתים

השיעור הראשון והיחיד בנודיום המוני ניתן לתושבי נהריה בקיץ 1948. פלוגה שהשתתפה בקרבות הגליל הגיעה למושב הנופש הצפוני, הקימה את מאהלה על שפת הים, אולם כאשר ביקשו החיילים לבלות בעיר, נתקלו בקיר של אדישות. למחרת בבוקר עסקו החיילים בניקוי נישקם, שעה שמאות נופשים אורחים יר-דו לחוף, ואז החליט מפקד-הפלוגה להתי-נקם בתושבים על קירוונם, לפגוע על חייליו: "חבר'ה, לים!".

תוך שניות היו עשרות החיילים עיי-רומים כביום היוולדם. הם רצו בקריאות גיל בין הנופשים, כיסו את השטח בער-וותם. האורחים נסו בתדהמה, בהשארים את שדה הקרב לכובשי הגליל.

החיילים התרחצו והשתזפו כנודיסטים מבטן ומלידה, רק לאחר שהופיע המפקד מרדכי מקלף, ניה אותו להתלבש מחדש. "מה שהיה, היה" הטיף המפקד, "אל תשכחו את עצמכם, והתנהגו כראוי ל-חיילי צה"ל".

ארבעה זוגות צעירים, שמונה שנים לאחר מכן ו-60 קילומטרים דרומה, חדר ליק סנדר ירקק במורד המוביל לחוף דורה הנתניתי. ליד ההגה ונערה חי-נגיה, ערמונית-שער, ישב צעיר שחרחר, רחב כתפיים. היה זה דויד, אחיו של אחד מחיילי הפלוגה שהתפשטה בנהריה. במשך השנים, שמע לא פעם את סיפור המעשה מאחיו הבכור.

יחד איתו במכונת היו עוד שישה נוס-עים — שלוש בחורות ושלושה בחורים. ארבעת הזוגות התפסטו, פתחו בריצה לעבר הגלים המציפים שלרגלי הגיבעה. דויד טייל בשמש, בחופשיות, לבוש שעוין-ידי. "מגוחך להסתיר את מה שהעניק לנו הטבע" הסביר למבקר פתאומי ובל-תירצו, שגילה את החבורה בבילוייה. חברתו רינה, נערה תמירה וחטובת-גו הס-כימה לדעתו. "אני אוהבת אמבטיית שמש", הוסיפה, "ואינני רואה כל הבדל בין גוף בביקיני לבין גוף בלי ביקיני".

חברה סגורה בחלפת. היתה זו רחצתם המשותפת חסרת-הכיסוי השלישית של החבורה, המורכבת מחמישה חיילים ושלושה תלמידים, השמונה, תושבי נתניה, הזדמנו למטרה זאת מדי שבת בבוקר. כאשר נשאלו אם מוכנים הם לצרף גר-דיסטים נוספים לחוגם, הצהירו: "אן אנו נודיסטים אידיאליסטים — אנו נודיס-טים מתוך ספורט ומפני שזה בריא. (ב) אנו חבורה מגובשת וסגורה, נוה לנו כפי שאנו ואין אנו מתכוונים להרחיבה."

פסוקי השנה

● ח"כ המצוינים-הכלליים (כיום הי מפלגה הליברלית) במתחו ביקורת על משתמטי קרו המגן: "פצצות הורגות קפיטליסטים בדיוק כשם שהן הורגות סוציאליסטים."

קבעה את הגישה לשנה החדשה. נוספה עליה ההרגשה, המוצדקת, שעל אף כל הוויכוחים, השינאות והניגודים, עם ישראל הוא בפרוס שנת תש"ז מאוחד יותר מכל עם אחר בעולם.

נכסים

הקרו עדיין קיימת

יהודי גרמניה עשו מה שעשו יהודים רבים בגולה, לפני 15—20 שנה. הם קנו אדמות בארץ מבלי שיהיה להם מושג היכן נמצאות אדמות אלה. בין השאר, קנו מיגרשים שטמנו על המפה בשם ה' מצלצל "תל-אביב החדשה".

לדברי החלקלקות של סרטורי הקרי-קעות, נמצאת תל-אביב החדשה פחות ממאה קילומטר מתל-אביב עצמה, מרחק לא גדול ביחס למקובל בארצות גדולות. לקונים ניתן להבין כי תל-אביב החדשה אינה אלא פרבר-גנים של העיר העברית הראשונה.

רק לאחר שעלו ארצה, הבינו הקונים את טעותם. "תל-אביב החדשה" נמצאת קרוב לבאר-שבע, מקום שם לא נמצא אף בית יהודי אחד.

אשת-השנה: אופירה ארוז (נבון)

אותה הגדי-רה מערכת העולם הזה, כאחת מני רבות, שנבחרה כמסמלת את היופי התיצוני ואת היופי הפנימי של הנערה הצברית. אופירה ארוז נשלחה במחצית שנת תש"ז, למיפגש בנות העמים בצרפת. בחן טבעי ניהלה תעמולה שקטה ורבת-השפעה לאחוזת-עמים מרחבית. ...